

Διαταραχές ελέγχου των παρορμήσεων στη νόσο του Πάρκινσον: Βασικά στοιχεία για τους ασθενείς

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΠΑΡΟΡΜΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΟΣΟ ΣΥΧΝΕΣ ΕΙΝΑΙ ΣΤΗ ΝΟΣΟ ΤΟΥ ΠΑΡΚΙΝΣΟΝ;

Οι διαταραχές ελέγχου των παρορμήσεων είναι μία ομάδα από υπερβολικές ή/και επιβλαβείς συμπεριφορές που μπορεί να εμφανιστούν σε ασθενείς με νόσο Πάρκινσον. Χαρακτηρίζονται από επίμονες σκέψεις και ανεξέλεγκτες παρορμήσεις. Συχνά προκύπτουν ως παρενέργεια ορισμένων φαρμάκων. Οι ασθενείς πολλές φορές δεν αντιλαμβάνονται ότι υπάρχει πρόβλημα.

ΠΟΙΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΣΥΝΑΝΤΩΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΜΕ ΝΟΣΟ ΤΟΥ ΠΑΡΚΙΝΣΟΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΠΑΡΟΡΜΗΣΕΩΝ;

Οι ασθενείς με διαταραχή ελέγχου των παρορμήσεων μπορεί να εμφανίσουν συμπεριφορές όπως οι παρακάτω:

- Ανεξέλεγκτη ενασχόληση με τυχερά παιχνίδια
- Επεισοδιακή και υπερβολική κατανάλωση τροφής
- Υπέρμετρες αγορές
- Υπέρμετρη σεξουαλική δραστηριότητα

Αυτές οι συμπεριφορές μπορεί να γίνουν επιβλαβείς, αφού μπορούν να οδηγήσουν σε προσωπικά, οικογενειακά ή κοινωνικά προβλήματα. Για παράδειγμα, η ανεξέλεγκτη ενασχόληση με τυχερά παιχνίδια μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρά οικονομικά προβλήματα. Η υπερβολική κατανάλωση τροφής μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση βάρους.

Οι στερεοτυπικές συμπεριφορές είναι επίσης συχνές. Στερεοτυπική συμπεριφορά είναι το να επαναλαμβάνεις συνεχώς μια πράξη, όπως να αποσυναρμολογείς και να συναρμολογείς έναν υπολογιστή, ή να ταξινομείς συνεχώς τα βιβλία στη βιβλιοθήκη.

ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΠΑΡΟΡΜΗΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΑ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ ΤΟΥ ΠΑΡΚΙΝΣΟΝ;

Διαταραχές ελέγχου των παρορμήσεων μπορούν να εμφανιστούν σε οποιονδήποτε ασθενή με νόσο του Parkinson, ανεξαρτήτως της αγωγής. Όμως συναντώνται πιο συχνά σε ασθενείς οι οποίοι είναι υπό αγωγή με μια συγκεκριμένη κατηγορία φαρμάκων που ονομάζονται αγωνιστές ντοπαμίνης. Σε αυτήν την κατηγορία περιλαμβάνονται οι ουσίες:

- Πραμιπεξόλη

- Ροπινιρόλη
- Ροτιγοτίνη

Διαταραχές ελέγχου των παρορμήσεων μπορεί να παρουσιαστούν σε ασθενείς που δεν λαμβάνουν καμία ή λαμβάνουν άλλη αγωγή για την νόσο του Πάρκινσον, όμως λιγότερο συχνά.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΞΕΡΩ ΑΝ ΚΙΝΔΥΝΕΥΩ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΞΩ ΜΙΑ ΤΕΤΟΙΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ;

Οι ασθενείς που έχουν την τάση να αναζητούν το καινούργιο ή είναι παρορμητικοί μπορεί να έχουν υψηλότερο κίνδυνο για διαταραχές ελέγχου των παρορμήσεων. Το ιστορικό τζόγου ή κατάχρησης αλκοόλ επίσης αυξάνουν τον κίνδυνο. Οι διαταραχές αυτές απαντώνται συχνότερα σε άντρες και σε νέους ασθενείς. Ο σημαντικότερος παράγοντας κινδύνου, όμως, είναι η χρήση αγωνιστών ντοπαμίνης, ειδικά σε μεγάλες δόσεις.

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΩ ΕΑΝ ΥΠΟΠΤΕΥΟΜΑΙ ΜΙΑ ΤΕΤΟΙΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ;

Είναι πολύ σημαντικό μια διαταραχή ελέγχου των παρορμήσεων να αναγνωριστεί το συντομότερο δυνατόν, αφού μπορεί να έχει σοβαρές συνέπειες στις προσωπικές σχέσεις και σοβαρό οικονομικό αντίκτυπο. Αν πιστεύετε ότι εσείς ή ένα αγαπημένο σας πρόσωπο μπορεί να έχει μια τέτοια διαταραχή, μιλήστε στον ιατρό σας. Μπορείτε να ζητήσετε να έχετε μια ιδιωτική και εμπιστευτική συζήτηση. Αν σας είναι δύσκολο να μιλήσετε για την κατάσταση, μπορείτε να γράψετε τα προβλήματα και τις απορίες σας, και να τα μοιραστείτε με τον ιατρό σας όταν τον συναντήσετε. Όπως και σε άλλες περιπτώσεις, μπορεί να σας διευκολύνει αν στην επίσκεψη σας συνοδεύσει ο σύντροφος, ο φροντιστής ή κάποιος φίλος ή συγγενής σας. Μπορούν να σας βοηθήσουν να βρείτε τρόπους να ξεπεράσετε το πρόβλημα σας.

Μερικές φορές οι ασθενείς που βιώνουν διαταραχές ελέγχου των παρορμήσεων μπορεί να μην συνειδητοποιούν την ύπαρξη τους ή τις συνέπειες τους. Άλλοι μπορεί να αποκρύψουν το πρόβλημα. Για τον λόγο αυτό είναι σημαντικό οι φροντιστές, τα μέλη της οικογένειας και οι επαγγελματίες υγείας, να συνεργάζονται για την αναγνώριση και την παρακολούθηση μιας τέτοιας διαταραχής.

ΥΠΑΡΧΕΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑ;

- Οι Διαταραχές ελέγχου των παρορμήσεων μπορούν να αντιμετωπιστούν. Πρώτον, ο ιατρός σας μπορεί να προσαρμόσει τα φάρμακα σας. Η μείωση ή η διακοπή ενός

Διαταραχές ελέγχου των παρορμήσεων στη νόσο του Πάρκινσον: Βασικά στοιχεία για τους ασθενείς

αγωνιστή ντοπαμίνης είναι συχνά βοηθητική. Δεν πρέπει όμως να διακόψετε ή να αλλάξετε τα φάρμακα σας προτού πάρετε ιατρική συμβουλή. Προτιμώνται οι σταδιακές μεταβολές των φαρμάκων, που προλαμβάνουν την επιδείνωση των κινητικών συμπτωμάτων, εκτός αν η διαταραχή ελέγχου των παρορμήσεων είναι ιδιαίτερης βαρύτητας. Κάποιες φορές, η απότομη διακοπή των αγωνιστών ντοπαμίνης μπορεί να προκαλέσει συμπτώματα απόσυρσης όπως: Anxiety

- Άγχος
- Κατάθλιψη και απάθεια
- Κόπωση
- Διαταραχές στον ύπνο
- Γενικευμένο πόνο

Μιλήστε με έναν διαπιστευμένο επαγγελματία ψυχικής υγείας αν συνυπάρχουν κατάθλιψη ή άλλες διαταραχές της διάθεσης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η ψυχιατρική αγωγή μπορεί να βοηθήσει.

Το να ξεπεράσετε μια διαταραχή ελέγχου των παρορμήσεων μπορεί να αποδειχτεί πρόκληση, αλλά μπορείτε να εντοπίσετε την στρατηγική εκείνη που είναι η καταλληλότερη για εσάς. Θυμηθείτε, είναι σημαντικό να μιλάτε ανοιχτά και τακτικά με τους επαγγελματίες υγείας και τον φροντιστή σας.